

Informacje uzupełniające: Projekt wstępny pionowego stężenia w budynku wielokondygnacyjnym, o schemacie ramy stężonej, nieprzechyłowej.

W dokumencie przedstawiono procedurę doboru stężeń zapewniających nieprzesuwność układów ramowych, co pozwala na wykonywanie obliczeń statycznych według teorii pierwszego rzędu.

Spis treści

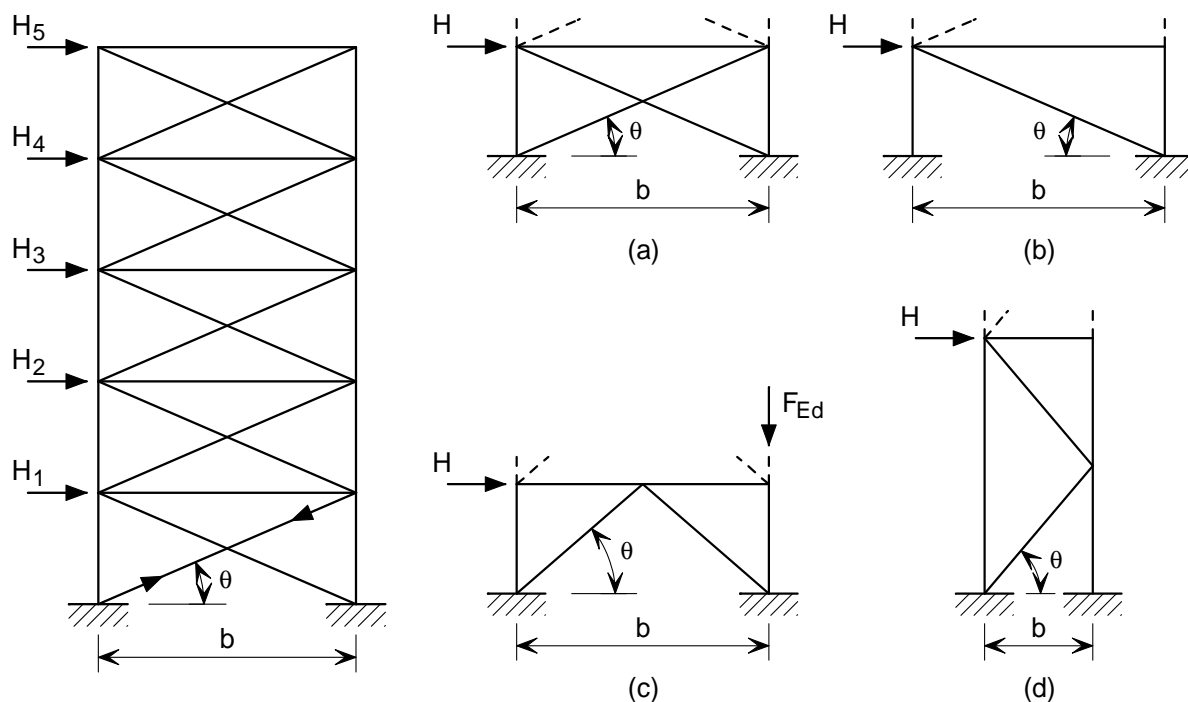
1.	Wprowadzenie	2
2.	Cel	3
3.	Procedura projektowa	3
Załącznik A	Podstawy i analiza czynnikowa	5

1. Wprowadzenie

Pionowe stężenia w budynkach wielokondygnacyjnych projektuje się w celu zapewnienia nośności przy obciążeniu parciem wiatru oraz poziomym obciążeniem ekwiwalentnym wyznaczonym według §5.3 of EN 1993-1-1. Analizę obliczeniową pierwszego rzędu stosuje się w przypadku ram stężonych, pod warunkiem, że stężenia te zapewniają odpowiednią sztywność ramy. Analiza pierwszego rzędu może być stosowana gdy zgodnie z EN 1993-1-1 §5.2.1 współczynnik $\alpha_{cr} \geq 10$ dla całej ramy i każdej kondygnacji w budynku wielokondygnacyjnym.

Podstawowe informacje dotyczące wyboru kształtowników zapewniających odpowiednią sztywność stosowanych stężeń, przedstawiono w Rozdziale 2 i 3. Pozwala to projektantowi na uniknięcie stosowania bardziej skomplikowanej analizy drugiego rzędu lub dopuszcza uwzględnianie efektów drugiego rzędu poprzez amplifikację obliczeń stosowanych w analizie pierwszego rzędu.

Rozmieszczenie i typy omawianych stężeń przedstawiono na Rys. 1.1.

Na każdym poziomie, $H_i = 0,025 \times V_{Ed,i}$ gdzie $V_{Ed,i}$ jest obciążeniem całkowitym przyłożonym na danym poziomie

Rys. 1.1 *Typy stężeń w budynkach wielokondygnacyjnych: (a) stężenie typu X, pręty pracują tylko na rozciąganie; (b) stężenie ukośne; (c) poziome stężenie typu K; (d) pionowe stężenie typu K.*

2. Cel

Przedstawiona poniżej procedura została opracowana dla budynków spełniających następujące wymogi:

- Wysokość nie większa niż 30 m.
- Kąt nachylenia do poziomu prętów skratowania w przedziale pomiędzy 15° i 50°.
- Typy stężeń pokazano na Rys. 1.1.

Przedstawiona procedura nie zależy od klasy stali zastosowanej do wykonania stężenia.

3. Procedura projektowa

- Wybór jednego z rodzajów stężeń pokazanych na Rys. 1.1.
- Sprawdzenie, czy w słupach i belkach stężanej konstrukcji naprężenia normalne wyznaczone przy przyjęciu przekroju brutto elementu, a spowodowane obciążeniem konstrukcji siłami poziomymi o wartości równej 2,5% obciążenie pionowego, nie przekraczają 30 N/mm². W przypadku, gdy ich wartość jest większa, należy zwiększyć przekroje kształtowników z których wykonano słupy. Można też zwiększyć rozstaw słupów 'b' (Rys. 1.1), ale do odległości nie większej niż 12m. W przypadku przekroczenia w/w wartości naprężeń w belkach, należy zwiększyć przekroje kształtowników lub zmienić typ stężenia.
- Zaprojektowanie stężenia według konwencjonalnych zasad na siły poziome równe 2,5% sił pionowych i sprawdzanie czy wartość naprężeń normalnych w przekrojach brutto elementów, nie przekroczy wartości podanych w Tab. 3.1. Dla kondygnacji pośrednich można stosować albo, wartości z Tab. 3.1 jak dla kondygnacji górnych, albo wynikające z licznej interpolacji w stosunku do wartości dla kondygnacji dolnej, stosownie do wysokości od poziomu terenu do stropu rozważanej kondygnacji.
- Jeżeli wartość zewnętrznego obciążenia poziomego oraz wartości poziomych sił pochodzących od wstępnych imperfekcji i inne efekty związane ze wstępnym przechyłem konstrukcji wyznaczone według teorii pierwszego rzędu, przekraczają 2,5% wartości obciążenia pionowego, należy sprawdzić nośność stężenia. Nie należy wtedy brać pod uwagę wartości naprężeń granicznych przedstawionych w Tab. 3.1.

Tab. 3.1 *Ograniczenie wartości naprężeń w przekrojach brutto elementów, w budynkach o wysokości nie przekraczającej 30 m. Wysokość kondygnacji $\geq 3m$, rozstaw słupów $5 m \leq b \leq 12 m$, maksymalna, dopuszczalna wartość naprężeń normalnych w przekroju brutto elementów (słupów i belek) spowodowana obciążeniem poziomym o wartości $0,025V$, wynosi $30 N/mm^2$.*

Kąt nachylenia krzyżulców stężenia (w stosunku do poziomu) θ (stopnie)	Wartość graniczna naprężeń w przekrojach brutto prętów stężenia spowodowana obciążeniem poziomym o wartości $0,025V$		
	Górna kondygnacja budynku o wysokości 30 m.	Górna kondygnacja budynku o wysokości 20 m.	Dolna kondygnacja budynku
$15 \leq \theta < 20$	65 N / mm ²	80 N / mm ²	100 N / mm ²
$20 \leq \theta < 30$	70 N / mm ²	95 N / mm ²	135 N / mm ²
$30 \leq \theta < 40$	55 N / mm ²	110 N / mm ²	195 N / mm ²
$40 \leq \theta \leq 50$	75 N / mm ²	130 N / mm ²	225 N / mm ²

Załącznik A Podstawy i analiza parametryczna

Układ uważa się za nieprzesuwny, gdy spełniony jest warunek:

$$\alpha_{cr} = \left(\frac{H_{Ed}}{V_{Ed}} \right) \left(\frac{h}{\delta_{H,Ed}} \right) > 10$$

gdzie

H_{Ed} obliczona wartość poziomej reakcji na poziomie dolnej części kondygnacji budynku, pochodząca od wszystkich zewnętrznych i fikcyjnych obciążeń poziomych,

V_{Ed} wartość wszystkich obciążeń pionowych obciążających konstrukcję przyłożonych do dolnej części kondygnacji,

$\delta_{H,Ed}$ poziome przemieszczenie górnej części kondygnacji wyznaczone w stosunku do części dolnej, spowodowane obciążeniami poziomymi,

h wysokość kondygnacji.

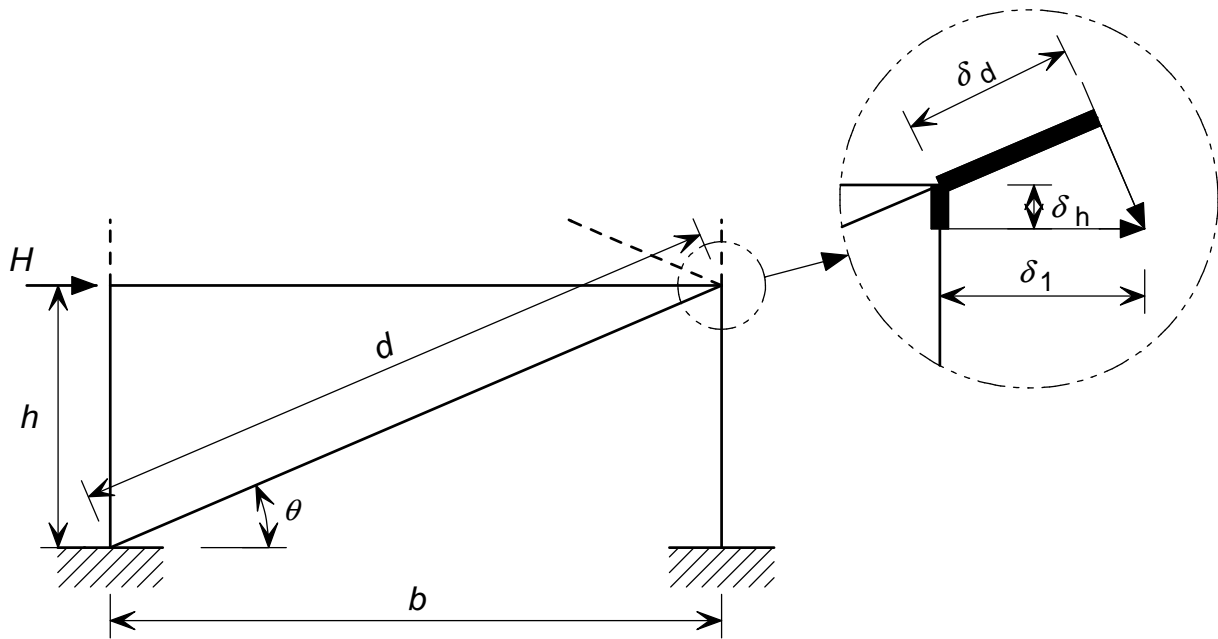
Tradycyjnie stężenia są zaprojektowane tak, aby przenosiły obciążenie poziome o wartości 2,5% obciążenia pionowego bez uwzględniania podatności ramy. Ten sposób obliczeń jest zadowalająco sprawdzony w praktyce. Analiza przedstawiona w zał. A jako punkt wyjściowy bierze właśnie tę wartość i ma na celu zbadanie granic jej stosowania, tak aby $\alpha_{cr} \geq 10,0$.

$\delta_{H,Ed}$ jest spowodowane zarówno przez odkształcenie styczne panelu stężenia jak i poziome przemieszczeniem budynku traktowanego jak pionowy wspornik.

Zakłada się, że wartość naprężeń w słupach i belkach powstałych na skutek pracy tych elementów jako prętów stężeń wynosi 30 N/mm^2 (na poziomie każdej kondygnacji).

Poziome przemieszczenie budynku zależy od rozstawu słupów h , kąta θ i wielkości naprężeń w prętach stężeń.

Przesuw ramy zależy od rozstawu słupów h , kąta θ i naprężeń w elementach stężeń. Stąd kryterium analizy pierwszego rzędu może być wyrażone jako graniczna wartość naprężeń w prętach stężeń, dla danego kąta pochylenia skratowania. Przemieszczenie stężenia pod wpływem obciążenia poziomego pokazano schematycznie na Rys. A.1.

Rys. A.1 Stężenie obciążone siłą poziomą.

W przedstawionym powyżej przekroju stężenia, przemieszczenie wierzchołka lewego słupa w stosunku do jego spodu wynosi:

$$\delta_{H,Ed} = \delta_1 + \delta_2 + \delta_3$$

gdzie:

δ_1 poziome przemieszczenie wierzchołka prawego słupa, spowodowane odkształceniem krzyżulca stężenia pod wpływem obciążenia $H = 0,025V$

$$= \frac{\delta_d}{\cos \theta} + \delta_h \times \tan \theta = \frac{\varepsilon_d \times d}{\cos \theta} + \varepsilon_c \times h \times \tan \theta = \frac{\sigma_d \times d}{E \cos \theta} + \frac{\sigma_c \times h}{E} \tan \theta$$

δ_2 poziome przemieszczenie spowodowane odkształceniem belki (rygla) pod wpływem obciążenia $H = 0,025V$

$$= \varepsilon_b b = \frac{\sigma_b}{E} b$$

δ_3 poziome przemieszczenie pomiędzy wierzchołkiem i spodem słupa każdej kondygnacji spowodowane deformacją ramy pracującej jak pionowy wspornik, obciążonej siłami $H = 0,025V$

Dla dolnej kondygnacji, $\delta_3 = 0$ (całkowita deformacja = $\delta_1 + \delta_2$)

$$\text{Dla górnej kondygnacji, } \delta_3 = \varepsilon_c \frac{L_{tf}}{b/2} h = \frac{\sigma_c}{E} \frac{L_{tf}}{b/2} h$$

gdzie:

ε_d , ε_c i ε_b odkształcenia pręta skratowania, słupa i belki pod wpływem obciążenia $H = 0,025V$,

- θ kąt nachylenia pręta skratowania – w stosunku do poziomu,
 d długość pręta skratowania,
 h wysokość kondygnacji,
 b rozstaw słupów w stężeniu (Rys. 1.1),
 L_{tf} wysokość górnej części budynku, powyżej rozpatrywanej kondygnacji,
 E moduł sprężystości podłużnej ($= 210\,000\text{ N/mm}^2$)
 σ_d , σ_c i σ_b naprężenia w krzyżulcu, słupie i belce wchodzącej w skład stężenia, spowodowane obciążeniem $H = 2,5\% V$

Obliczenie tego wpływu dla górnej kondygnacji oznacza, że ta wartość jest zachowana dla dolnych kondygnacji.

Analiza czynnikowa została wykonana, aby określić granicę naprężeń w słupach i belkach, tak aby $\alpha_{cr} > 10$ dla $H_{Ed} = 0,025V_{Ed}$. Założenia:

- Wszystkie klasy stali.
- Kąt nachylenia prętów skratowania w przedziale 15° do 50° w stosunku do poziomu.
- Wysokość budynku ≤ 30 m, typowe obciążenie $8,0\text{ kN/m}^2$.
- Wysokość kondygnacji ≥ 3 m.
- Rozstaw słupów w stężeniu w przedziale 5 m do 12 m.
- Wartość naprężeń w słupach, spowodowana obciążeniem poziomym, nie więcej niż 30 N/mm^2 .

Przyjęto następujące założenia:

- Wartość sił poziomych wynosi 2,5% wartości obciążenia pionowego.
- Przyjęto sprężystą analizę i ramy o węzłach przegubowych.
- Kąt nachylenia krzyżulców jest taki sam na wszystkich kondygnacjach.
- Częściowe współczynniki bezpieczeństwa wynoszą $\gamma_{M0} = 1,0$ i $\gamma_{M1} = 1,0$.

Wartości graniczne naprężeń normalnych w przekrojach brutto prętów stężeń przedstawiono w Tab. 3.1.

Protokół jakości

TYTYŁ ZASOBU	Informacje uzupełniające: Projekt wstępny pionowego stężenia w budynku wielokondygnacyjnym, o schemacie ramy stężonej, nieprzechyłowej.		
Odniesienie(a)			
ORYGINAŁ DOKUMENTU			
	Nazwisko	Instytucja	Data
Stworzony przez	Alena Ticha	SCI	
Zawartość techniczna sprawdzona przez	Charles King	SCI	6/7/06
Zawartość redakcyjna sprawdzona przez			
Techniczna zawartość zaaprobowana przez następujących partnerów STALE:			
1. UK	G W Owens	SCI	10/7/06
2. France	A Bureau	CTICM	12/7/06
3. Sweden	B Uppfeldt	SBI	10/7/06
4. Germany	C Müller	RWTH	10/7/06
5. Spain	J Chica	Labein	19/7/06
Zasób zatwierdzony przez technicznego koordynatora	G W Owens	SCI	16/01/07
DOKUMENT TŁUMACZONY			
Tłumaczenie wykonane przez:		A. Wojnar, PRz	
Przetłumaczony zasób zatwierdzony przez:		A. Kozłowski, PRz	

Informacje ramowe

Tytuł*	Informacje uzupełniające: Projekt wstępny pionowego stężenia w budynku wielokondygnacyjnym, o schemacie ramy stężonej, nieprzechyłowej.	
Seria		
Opis*	W dokumencie przedstawiono procedurę doboru stężeń zapewniających nieprzesuwność układów ramowych, co pozwala na wykonywanie obliczeń statycznych według teorii pierwszego rzędu.	
Poziom dostępu*	Ekspertyza	Praktyka
Identyfikatory *	Nazwa pliku	C:\Documents and Settings\awojnar\Moje dokumenty\2009\tlumaczenie\2009-04-08\!_SN\028\SN028a-PL-EU.doc
Format		Microsoft Office Word; 9 Pages; 193kb;
Kategoria*	Tytuł zasobu	Informacje uzupełniające
	Punkt widzenia	Inżynier
Przedmiot*	Obszar zastosowania	Budynki wielokondygnacyjne
Daty	Data utworzenia	06/07/2006
	Data ostatniej modyfikacji	
	Data sprawdzenia	
	Ważny od	
	Ważny do	
Język(i)*		Polski
Kontakt	Autor	Alena Ticha, SCI
	Sprawdzony przez	Charles King, SCI
	Zatwierdzony przez	
	Redaktor	
	Ostatnio modyfikowany przez	
Słowa kluczowe*	Rama stężona, analiza pierwszego rzędu	
Zobacz też	Odniesienie do Eurocodu	
	Przykład(y) obliczeniowy	
	Komentarz	
	Dyskusja	
	Inne	
Omówienie	Narodowa przydatność	EU
Szczególne instrukcje		